

558.

3. Bitni navodi zahtjeva

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odlučujući o zahtjevu Načelnika Opštine Olovo za zaštitu prava na lokalnu samoupravu u vezi sa primjenom člana 73. st. 2. i 3. i člana 76. st. 3. i 4. Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine, na osnovu člana IV.C.3.10. (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa Amandmanom XCVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave, održanoj dana 17.12.2018. godine, donio je

Podnosilac zahtjeva navodi da se iz sadržaja osporenih odredbi Zakona jasno vidi da su u suprotnosti sa Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 49/06 i 51/09) - u daljem tekstu: Zakon o principima lokalne samouprave.

P R E S U D U

1. Utvrđuje se da je članom 73. st. 2. i 3. i članom 76. st. 3. i 4. Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 66/13 i 94/15), povrijeđeno pravo na lokalnu samoupravu Opštine Olovo.
2. Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH“, „Službenim novinama Zeničko – dobojskog kantona“ i „Službenom glasniku Opštine Olovo“.

Prema odredbi člana 73. stav 2. Zakona, elektroenergetski subjekt nije dužan da plaća nijednu naknadu osim naknade koncesije i naknada utvrđenih drugim zakonima. Iz ove odredbe proizilazi da elektroenergetski subjekt kao investitor nije dužan da plaća naknade koje svojim propisom odredi jedinica lokalne samouprave, jer je donošenje zakona o koncesiji i drugih zakona izvan nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Prema ovoj odredbi, Opština Olovo nema pravo da svojim propisom utvrdi i da naplati bilo kakvu naknadu (npr. naknadu izdavanja urbanističko-građevinske dokumentacije kao što su urbanistička, saglasnost, odobrenje za građenje, upotrebna dozvola), u slučaju da je investitor izgradnje elektroenergetskog objekta elektroenergetski subjekt koji je prethodno riješio imovinsko-pravne odnose. Izdavanju urbanističko-građevinske dokumentacije prethode određeni troškovi, a to su troškovi uviđaja, iskoličenja građevine, komisije za tehnički pregled objekta pri izdavanju upotrebne dozvole itd. Navedene troškove snosi organ jedinice lokalne samouprave koji je nadležan za izdavanje tih odobrenja. Navedene radnje obavljaju zaposlenici opštine, koji platu primaju iz opštinskog budžeta koji se popunjava naplatom naknada. U slučaju da se radi o izgradnji elektroenergetskog objekta i da je investitor elektroenergetski subjekt, troškove izdavanja dozvola, odobrenja i drugih naknada snosila bi neposredno jedinica lokalne samouprave, jer je ovom odredbom elektroenergetski subjekt oslobođen plaćanja bilo kakvih naknada osim propisanih zakonom. Ovom odredbom Opština Olovo dovedena je u neravnotežan položaj u odnosu na Federaciju Bosne i Hercegovine i kantone kojima je ostavljena mogućnost da zakonima propisuju i naplaćuju naknade za izdavanje urbanističko-građevinske dokumentacije i druge naknade u slučaju da se radi o elektroenergetskim objektima za koje Federacija Bosne i Hercegovine, odnosno, kanton izdaju takvu dokumentaciju. Također investitori koji nisu elektroenergetski subjekti i ne grade elektroenergetske objekte su obavezni da plaćaju naknade, čime se dovode u neravnotežan položaj sa elektroenergetskim subjektima kao investitorima.

O b r a z l o ž e n j e

1. Podnosilac zahtjeva i predmet zahtjeva

Načelnik Opštine Olovo (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva) podneskom broj: 02-01-1-173/18 od 24.01.2018. godine, koji je u Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije) zaprimljen dana 01.02.2018. godine, dostavio je zahtjev za zaštitu prava na lokalnu samoupravu u vezi sa primjenom člana 73. st. 2. i 3. i člana 76. st. 3. i 4. Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: osporene odredbe Zakona).

U skladu sa Amandmanom XCVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, podnosilac zahtjeva je ovlašten za pokretanje postupka pred Ustavnim sudom Federacije.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku u ovom predmetu na osnovu Amandmana XCVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine su: podnosilac zahtjeva i Parlament Federacije Bosne i Hercegovine.

Članom 73. stav 3. Zakona, propisano je da elektroenergetski subjekt ima pravo postavljati svoje instalacije u javne površine kao i u putnom pojasu putne infrastrukture bez naknade. Iz ove odredbe proizilazi da elektroenergetski subjekt nije dužan da plaća naknade za instalacije postavljene u javnim površinama i putnom pojasu čime se jedinica lokalne samouprave onemogućava da donosi propise kojima utvrđuje naknadu za korištenje javnih dobara u slučaju da takva dobra koristi elektroenergetski subjekt. Dakle, elektroenergetskom subjektu dozvoljava se korištenje lokalnih resursa (građevinskog zemljišta i sl.) bez prava jedinice lokalne samouprave da odredi i naplati naknadu za korištenje tih resursa. Iz naprijed navedenog jasno se vidi da se članom 73. st 2. i 3. Zakona za vlasnike elektroenergetskih objekata propisuju posebne pogodnosti, čime se krši osnovno pravo na jednakost pred zakonom i vrši diskriminacija, a sve na račun jedinica lokalne samouprave.

Članom 76. Zakona propisana je obaveza organa lokalne uprave na uklanjanje objekata izgrađenih na nepropisnom odstojanju bez saglasnosti elektroenergetskog subjekta. Prednjim je stvorena obaveza za jedinice lokalne samouprave na uklanjanje nepropisano izgrađenih objekata, nezavisno od toga da li je jedinica lokalne samouprave doprinijela nelegalnoj gradnji na bilo koji način. Uklanjanje objekata zahtjeva određene materijalne troškove koji padaju na terete budžeta jedinice lokalne samouprave. Ističe da je takvom odredbom ustanovljena obaveza opština na finansiranje uklanjanja objekata izgrađenih na nepropisnoj udaljenosti od elektroenergetskih instalacija, a za izvršavanje navedene obaveze nisu obezbjeđena neophodna sredstva. Opština finansira troškove preduzeća koje uklanja objekat, donošenje otpadnog materijala, troškove radnika, obezbjeđenja mjesta rušenja i sl.

Donošenjem osporavanih zakonskih odredbi, jedinicama lokalne samouprave uskraćuje se pravo na korištenje ovlaštenja koja su joj povjerena zakonom, uslijed čega Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na direktan način sprječava povećanje imovine opštine. Utvrđivanje obaveze da opštinski organ uprave vrši uklanjanje nelegalno izgrađenih objekata zahtjeva materijalne izdatke za jedinicu lokalne uprave bez da je navedena obaveza praćena materijalnim sredstvima koja bi osigurala provođenje navedene obaveze. Zakonodavac na opštinu prenosi obaveze kojim se direktno smanjuje imovina opštine i finansijska sredstva sa kojima opština slobodno raspolaže.

Iz prednje navedenog, proizilazi da je Zakonom povrijeđen član 4. stav 6. Evropske povelje o lokalnoj samoupravi, te čl. 7., 8., 10., 11., 34., 53., 56. i 58. Zakona o principima lokalne samouprave.

Na osnovu iznesenog podnosilac predlaže da Ustavni sud Federacije donese presudu kojim će utvrditi da je osporenim odredbama Zakona povrijeđeno pravo na lokalnu samoupravu Opštine Olovo, jer su joj nametnute obaveze bez dodjele sredstava potrebnih za njihovo djelotvorno obavljanje, te se iste neće primjenjivati na Opštinu Olovo.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

U skladu sa člankom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 6/95 i 37/03), Ustavni sud Federacije je aktom broj: U-4/18 od 06.02.2018. godine zatražio od oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine da dostave odgovor na podneseni zahtjev u roku od 30 dana od dana prijema akta.

Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nisu dostavili odgovor.

Ustavni sud Federacije raspolaže podacima iz drugih ustavnosudskih predmeta ovog suda da je Savez opština i gradova Federacije Bosne i Hercegovine bio konsultovan tokom javne rasprave u proceduri donošenja Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 66/13) tokom mjeseca decembra 2011. godine. Odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 94/15) nisu relevantne za ovaj predmet.

5. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

VI. Opštinske vlasti

Član 2.

(1) U opštini se ostvaruje lokalna samouprava.

Amandman XVIII

Član VII.3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

„Međunarodni ugovori i drugi sporazumi koji su na snazi u Bosni i Hercegovini i Federaciji, te opšta pravila međunarodnog prava čine dio zakonodavstva Federacije. U slučaju nesaglasnosti međunarodnog ugovora, odnosno sporazuma i zakonodavstva, prevladava međunarodni ugovor, odnosno sporazum.“

Amandman XCVI

U članu IV.C.10 iza stava (2) dodaje se novi stav (3) koji glasi:

„(3) Zaštitu prava na lokalnu samoupravu osigurava Ustavni sud. Takav postupak pred Ustavnim sudom mogu pokrenuti opštine i gradovi, kao i udruženja opština i gradova Federacije Bosne i Hercegovine. Ustavni sud odlučuje o sporovima između jedinica lokalne samouprave i kantona ili Federacije na zahtjev opštinskog ili gradskog vijeća, načelnika opštine ili gradonačelnika grada, ili udruženja opština i gradova Federacije Bosne i Hercegovine.“

Dosadašnji st. (3) i (4) postaju (4) i (5);

B. Evropska povelja o lokalnoj samoupravi

Član 2.

Ustavna i zakonska osnova lokalne samouprave

Princip lokalne samouprave bit će utvrđen zakonodavstvom zemlje potpisnice i, gdje je to moguće - ustavom.

Član 3. stav 1.

Koncept lokalne samouprave

1. Lokalna samouprava podrazumijeva pravo i osposobljenost lokalnih vlasti da, u granicama zakona, reguliraju i rukovode znatnim dijelom javnih poslova, na osnovu vlastite odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.

Član 4.

Djelokrug lokalne samouprave

1. Osnovna prava i dužnosti lokalnih vlasti bit će utvrđeni ustavom ili statutom, time se, međutim, ne sprječava prenošenje na lokalne vlasti prava i odgovornosti za specifične zadatke, u skladu sa zakonom.

2. Lokalne vlasti će, u granicama zakona, imati puno diskreciono pravo da provode svoje inicijative u vezi sa svim stvarima koje nisu isključene iz njihove nadležnosti, niti stavljene u nadležnost neke druge vlasti.

3. Javni poslovi će se po pravilu, vršiti prije svega od strane onih vlasti koje su najbliže građanima. Prilikom prenošenja odgovornosti na neku drugu vlast vodit će se računa o obimu i prirodi posla, kao i o zahtjevima efikasnosti i ekonomičnosti.

4. Prava povjerena lokalnim vlastima će po pravilu biti puna i isključiva. Ona ne smiju biti uskraćena ili ograničena od strane neke druge-centralne ili regionalne vlasti, osim u slučajevima predviđenim zakonom.

5. U slučajevima prenošenja ovlaštenja sa centralnih ili regionalnih na lokalne vlasti, lokalnim vlastima će, u što je moguće većoj mjeri, biti dozvoljeno da prilagođavaju njihovo provođenje u lokalnim uslovima.

6. Lokalne vlasti će biti konsultirane, u najvećoj mogućoj mjeri, pravovremeno i na odgovarajući način, u procesu planiranja i donošenja odluka o svim stvarima koje ih se direktno tiču.

Član 9.

Izvori finansiranja lokalnih vlasti

1. Lokalne vlasti će, u skladu sa ekonomskom politikom zemlje, imati pravo na odgovarajuće vlastite izvore finansiranja, kojima će raspolagati slobodno, u okviru svojih ovlaštenja.

2. Izvori finansiranja lokalnih vlasti će biti primjereni njihovim dužnostima koje propisuju ustav i zakon.

3. Najmanje jedan dio sredstava lokalnih vlasti će poticati od lokalnih такси i naknada za koje lokalne vlasti, u mjeri utvrđenoj statutom, imaju pravo da utvrđuju stope.

4. Sistemi finansiranja na kojima se zasnivaju izvori sredstava lokalnih vlasti treba da budu dovoljno raznoliki i elastični kako bi omogućili usklađivanje, u najvećoj mogućoj mjeri, sa stvarnom procjenom troškova za obavljanje njihovih aktivnosti.

5. Potreba zaštite finansijski slabijih lokalnih vlasti nalaže uspostavljanje odgovarajućih postupaka ili mjera finansijskog izjednačavanja, sa ciljem ispravljanja posljedica nejednake distribucije izvora finansiranja odnosno finansijskog opterećenja lokalnih vlasti. Takvim postupcima ili mjerama se ne mogu sužavati prava lokalnih vlasti koje one imaju u okviru svoje nadležnosti.

Član 7.

Jedinica lokalne samouprave ima pravo slobodnog i samostalnog raspolaganja svojom imovinom u skladu sa zakonom.

Jedinica lokalne samouprave samostalno raspolaže finansijskim sredstvima u skladu sa zakonom.

6. Lokalne vlasti će, na odgovarajući način, biti konsultovane u pogledu metoda na osnovu kojeg će im biti dodijeljeni redistribuirani izvori finansiranja.

III. Samoupravni djelokrug jedinice lokalne samouprave

Član 8.

Jedinica lokalne samouprave ima vlastite nadležnosti ustanovljene ustavom i zakonom i ima pravo da se bavi svim pitanjima od lokalnog značaja koja nisu isključena iz njene nadležnosti, niti dodijeljena u nadležnost neke druge vlasti na osnovu ustava i zakona.

7. Koliko god je to moguće, sredstva koja se prenose lokalnim vlastima neće imati karakter namjenskih sredstava. Dodjelom tih sredstava ne može se ugroziti diskreciono pravo lokalnih vlasti da vode politiku u okviru svojih ovlaštenja.

Ona će biti samostalna u odlučivanju o pitanjima iz vlastitih nadležnosti, koje ne mogu biti ograničene ili uskraćene od federalnih ili kantonalnih vlasti, osim u slučajevima i u okvirima utvrđenim ustavom i zakonom.

8. Kako bi im se omogućilo uzimanje kredita za kapitalne investicije, lokalnim vlastima je prijeko potrebno omogućiti pristup nacionalnom tržištu kapitala, u skladu sa zakonom.

U vlastite nadležnosti jedinice lokalne samouprave posebno spadaju:

Član 11.

Zakonska zaštita lokalne samouprave

Lokalne vlasti imaju pravo na pravna sredstva radi osiguranja slobodnog obavljanja svojih dužnosti i poštovanja principa lokalne samouprave uspostavljenih ustavom ili zakonom zemlje kojoj pripadaju.

– (...)

– utvrđivanje politike korištenja i utvrđivanje visine naknada za korištenje javnih dobara;

– utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem;

– utvrđivanje politike upravljanja i raspolaganja imovinom jedinice lokalne samouprave;

– (...)

– donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i taksama iz nadležnosti jedinice lokalne samouprave;

– (...).

Član 13.

Vlasti na koje se Povelja odnosi

1. Principi lokalne samouprave, sadržani u ovoj Povelji odnose se na sve kategorije lokalnih vlasti koje postoje na teritoriji zemlje potpisnice (...).

Osim ukoliko zakon ne odredi da neku nadležnost treba smatrati povjerenom, nadležnost, ustanovljena ili predviđena zakonom, smatra se vlastitom nadležnošću jedinice lokalne samouprave.

C. Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, br.: 49/06 i 51/09)

II. Definicija lokalne samouprave

Član 2.

Lokalna samouprava podrazumijeva pravo i osposobljenost jedinica lokalne samouprave da, u granicama zakona, regulišu i upravljaju određenim javnim poslovima na osnovu vlastite odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.

Član 11.

Prijenos i povjeravanje novih poslova jedinicama lokalne samouprave bit će praćeni dodjelom sredstava potrebnih za njihovo efikasno obavljanje.

Član 34.

Jedinice lokalne samouprave imaju pravo na odgovarajuće sopstvene finansijske izvore kojima lokalni organi mogu slobodno raspolagati u okviru svoje nadležnosti u skladu sa zakonom.

Jedan dio finansijskih izvora jedinica lokalne samouprave ostvarivat će se od lokalnih taksi i naknada čiju stopu jedinica lokalne samouprave utvrđuje u okviru zakona.

Finansijska sredstva jedinica lokalne samouprave bit će srazmjerna njihovim nadležnostima koje su im dodijeljene zakonom. Svaki prijenos novih funkcija biti će praćen finansijskim sredstvima potrebnim za njihovo efikasno izvršavanje.

Zakonodavac je dužan pribaviti mišljenje od Saveza opština i gradova o svim pitanjima koja se odnose na dodjelu sredstava, kao i o svim promjenama zakona koje mogu utjecati na finansijske obaveze jedinica lokalne samouprave.

U skladu sa utvrđenom fiskalnom politikom, zakonom se utvđuju vrste poreza, naknada, doprinosa i taksi koji u cijelosti ili djelimično pripadaju jedinicama lokalne samouprave kao izvorni prihodi.

Član 59.

Prijenos poslova i nadležnosti dodijeljenih ovim Zakonom, kao i odgovornost jedinica lokalne samouprave za njihovo vršenje, počće istovremeno s prijenosom sredstava potrebnih za njihovo obavljanje.

D. Zakon o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, br.: 66/13 i 94/15);

- osporene odredbe -

Član 73. st. 2. i 3.

Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa

- (2) Na objekte čiji su imovinsko-pravni odnosi uređeni u skladu sa stavom (1) ovog člana, elektroenergetski subjekt nije dužan plaćati posebne naknade osim naknade za koncesiju i naknada utvrđenih drugim zakonima, a u slučaju nastanka štetnog događaja dužan je učinjenu štetu nadoknaditi.

- (3) Elektroenergetski subjekt koji obavlja svoju djelatnost kao javnu uslugu ima pravo svoje instalacije postavljati u javne površine kao i u putnom pojasu putne infrastrukture bez naknade u skladu sa važećim tehničkim i drugim propisima, uz obavezu pribavljanja saglasnosti od institucija nadležnih za upravljanje javnim površinama.

Član 76. st. 3. i 4.

Zabrana izvođenja radova koji ometaju obavljanje elektroprivrednih djelatnosti

- (3) Ako je na nepropisnom rastojanju izgrađen objekt bez saglasnosti elektroenergetskog subjekta, isti je dužan, od nadležnog organa lokalne uprave, zahtijevati uklanjanje objekta.
- (4) U slučaju da nadležni organ lokalne samouprave ne izvrši uklanjanje objekta iz stava (3) ovog člana, elektroenergetski subjekt može pokrenuti tužbu kod nadležnog suda.

a. Sudska praksa Ustavnog suda Federacije

Presuda broj: U-55/14 od 07.10.2015. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 5/16), broj: U-7/16 od 06.06.2017. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 54/17) i broj: U- 12/17 od 25.10.2017. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 92/17).

7. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

U ovom ustavno sudskom predmetu Ustavni sud Federacije nije zakazao javnu raspravu jer nije bilo potrebno iz razloga što nema spornih činjeničnih pitanja koja bi bilo nužno utvrditi na javnoj rasparvi uz učešće stranaka u postupku, a već ima izgrađenu ustavnosudsku praksu u pogledu oporenih članova Zakona.

U postupku rješavanja ovog predmeta Ustavni sud Federacije je pošao od člana VI.2. (1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojem se u opštinama ostvaruje pravo na lokalnu samoupravu, Evropske povelje o lokalnoj samupravi, međunarodnih ugovora, opštih pravila međunarodnog prava i drugih sporazuma koji su na snazi u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine i čine sastavni dio pravnog poretka u Bosni i Hercegovini.

Zakonom se uređuje funkcionisanje elektroenergetskog sektora, elektroprivredne djelatnosti, razvoj i funkcionisanje tržišta električne energije, kao i opšti uslovi za isporuku električne energije, planiranje i razvoj, izgradnja, rekonstrukcija i održavanje elektroenergetskih objekata, te nadzor nad provođenjem ovog zakona, dok se prijenos električne energije i druga pitanja vezana za upravljanje i vođenje elektroenergetskog sistema ne regulišu ovim zakonom.

Prema stavu 2. člana 58. Zakona o principima lokalne samouprave, Federacija Bosne i Hercegovine i kantoni bili su dužni uskladiti svoje zakone sa citiranim zakonom, te izvršiti prijenos poslova i nadležnosti, kao i odgovornosti dodijeljenih jedinicama lokalne samouprave u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu. Kako je taj Zakon stupio na snagu dana 07.09.2006. godine, a Zakon o električnoj energiji donesen i objavljen u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 66/13 od 28.08.2013. godine, nesumnjivo se zaključuje da je propisivanjem svojevrstne odgovornosti koje se nameću opštinama kao jedinicama lokalne samouprave, a koje su predmet regulisanja osporenim odredbama Zakona, jer podrazumijevaju izdavanje propisanih pravnih akata i dozvola, te i činjenja od strane opštinskih organa za regulisanje izdavanja obavezne urbanističko – građevinske dokumentacije, uklanjanje nepropisno izgrađenih objekata i sl., a bez istovremenog prijenosa i potrebnih sredstava za njihovo vršenje, povrjeđuju pravo lokalne samouprave, pa time i Opštine Olovo kao jedinice lokalne samouprave. Naime, prema propisanom stanju stvari, elektroenergetski subjekt nije dužan plaćati posebne naknade osim naknade za koncesiju i naknada utvrđenih drugim zakonima, odnosno, elektroenergetski subjekt koji obavlja svoju djelatnost kao javnu uslugu ima pravo svoje instalacije postavljati u javne površine kao i u putnom pojasu putne infrastrukture, ali se oslobađa naknade u skladu sa važećim tehničkim i drugim propisima, uz obavezu pribavljanja saglasnosti od institucija nadležnih za upravljanje javnim površinama, a iste su izvorno imovina jedinica lokalne samouprave. Također je propisana obaveza organa lokalne uprave na uklanjanje nepropisno izgrađenih objekata, bez utvrđene naknade, a u suprotnom elektroenergetski subjekat može pokrenuti tužbu kod nadležnog suda.

Ustavni sud Federacije uvažava činjenicu da elektroenergetski sektor, kao sektor od opšteg javnog interesa može imati određene pogodnosti, kakve su i predviđene Zakonom, no, one ne mogu biti na štetu prava jedinica lokalne samouprave, te, ukoliko viši nivo vlasti propisuje oslobađanja od taksi i naknada koje pripadaju

jedinicama lokalne samouprave, dužan je istovremeno obezbijediti i prijenos sredstava za njihovo obavljanje, što osporenim članovima Zakona nije učinjeno.

Naime, iz utvrđenog činjeničnog stanja nesumnjivo se zaključuje da iz stava 2. člana 73. Zakona proističe da elektroenergetski subjekt kao investitor nije dužan da plaća naknade koje svojim propisom odredi jedinica lokalne samouprave, zbog toga što je donošenje zakona o koncesiji i drugih zakona izvan nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Prema ovoj odredbi, u slučaju da je investitor izgradnje elektroenergetskog objekta elektroenergetski subjekt koji je prethodno riješio imovinsko – pravne odnose, jedinica lokalne samouprave nema pravo da svojim propisom utvrdi i da naplati bilo kakvu naknadu, kao što je naknada za izdavanje urbanističko – građevinske dokumentacije (npr. urbanističke saglasnosti, odobrenje za građenje, upotrebna dozvola). Izdavanju urbanističko - građevinske dokumentacije prethode određeni troškovi, kao što su troškovi uviđaja, iskoličenja građevine, komisije za tehnički pregled objekta pri izdavanju upotrebne dozvole i sl. Ove troškove prethodno snosi organ jedinice lokalne samouprave koji je nadležan za izdavanje tih odobrenja, a naknadno ih u skladu sa svojim propisom o naknadama naplaćuje od investitora. Osim toga, kada je u pitanju izgradnja elektroenergetskog objekta i ukoliko je investitor elektroenergetski subjekt, troškove izdavanja dozvola, odobrenja i drugih naknada snosi neposredno jedinica lokalne samouprave, jer je prema ovoj odredbi elektroenergetski subjekt oslobođen plaćanja bilo kakvih naknada osim onih propisanih zakonom.

Također, iz odredbe stava 3. člana 73. Zakona proističe da elektroenergetski subjekt bez naknade ima pravo postavljati svoje instalacije u javne površine kao i u putnom pojasu putne infrastrukture. Iz ove odredbe proizilazi da elektroenergetski subjekt nije dužan da plaća naknade za instalacije postavljene u javnim površinama i putnom pojasu u nadležnosti jedinica lokalne samouprave, čime se jedinicama lokalne samouprave onemogućava donošenje propisa kojima se utvrđuje naknada za korištenje javnih dobara u slučaju da takva dobra koristi elektroenergetski subjekt.

Odredbama stava 3. člana 76. Zakona propisano je da, ako je na nepropisnom rastojanju izgrađen objekat bez saglasnosti elektroenergetskog subjekta isti je dužan da traži uklanjanje tog objekta od nadležnog opštinskog organa uprave, bez naknade, čime se opštinama stvaraju određeni troškovi i ograničava pravo raspolaganja nad svojom imovinom.

Из става 4. члана 76. Закона произилази да у случају да надлежни орган локалне самоуправе не изврши уклањање објекта, електроенергетски субјект може покренути тужбу код надлежног суда.

Уставни суд Федерације је становишта да се оспореним одредбама Закона, на јединице локалне самоуправе врши својеврстан пријенос послова и надлежности без истовременог пријеноса потребних средстава за њихово вршење, на који начин се поврјеђује право једница на локалну самоуправу, у конкретном случају, право на локалну самоуправу Општине Олово.

Ову пресуду Уставни суд Федерације донио је једногласно у саставу: Александра Мартиновић, предсједница Суда, Весна Будимир, Мирјана Чуčković, др.сц. Шабаз Дџићановић, проф.др. Един Муминовић и др.сц. Ката Сенјак, судије Суда.

Број: У-4/18
Сарајево, 17.12.2018. године

Предсједница
Уставног суда Федерације
Босне и Херцеговине

Aleksandra Martinović, s.r.

.....

558.

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине одлучујући о захтјеву Начелника Општине Олово за заштиту права на локалну самоуправу у вези са примјеном члана 73. ст. 2. и 3. и члана 76. ст. 3. и 4. Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине, на основу члана IV.Ц.3.10. (3) Устава Федерације Босне и Херцеговине, а у вези са Амандманом ХCVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине, на сједници без јавне расправе, одржаној дана 17.12.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

1. Утврђује се да је чланом 73. ст. 2. и 3. и чланом 76. ст. 3. и 4. Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 66/13 и 94/15), поврјеђено право на локалну самоуправу Општине Олово.
2. Пресуду објавити у „Службеним новинама Федерације БиХ“, „Службеним новинама Зеничко – добојског кантона“ и „Службеном гласнику Општине Олово“.

Образложење

1. Подносилац захтјева и предмет захтјева

Начелник Општине Олово (у даљем тексту: подносилац захтјева) поднеском број: 02-01-1-173/18 од 24.01.2018. године, који је у Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд Федерације) запримљен дана 01.02.2018. године, доставио је захтјев за заштиту права на локалну самоуправу у вези са примјеном члана 73. ст. 2. и 3. и члана 76. ст. 3. и 4. Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: оспорене одредбе Закона).

У складу са Амандманом ХCVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине, подносилац захтјева је овлашћен за покретање поступка пред Уставним судом Федерације.